

Aasulv Løddesøl

In memoriam

Tidligere direktør i Det norske myrselskap dr. agr. Aasulv Løddesøl døde 28. mars 1978, 81 år gammel. En fremragende fagmann både når det gjelder utnyttelse av myr og torv og fagområdet jordlære er dermed gått bort.

Løddesøl satte inn sine rike evner og sin store aktivitetstrang på mange områder. Det norske myrselskap ble imidlertid hans hovedarbeidsplass, men i tillegg til arbeidet som leder av Myrselskapet hadde Løddesøl en rekke andre oppgaver av landsomfattende og internasjonal, jordbruksfaglig karakter.

Aasulv Løddesøl var født 4. juli 1896 i Øyestad, Aust-Agder. Han ble utdannet agronom fra Holt landbruksskole i 1917, tok eksamen ved Norges Landbrukshøgskole, jordbruksavdelingen 1920, studerte bygnings- og kulturtekniske fag ved Norges Tekniske høgskole i 1923—24. Løddesøl var stipendiat i jordbunns-lære ved Norges Landbrukshøgskole i 1926—27, og Rockefeller-stipendiat ved Cornell og Ohio-universiteter 1930—31. Han var ansatt som landbruksingeniørassistent i 1920—25, assistent i geologi og jordbunns-lære ved NLH i 1926—30, og assistent ved Statens forskøgsgård Voll fra 1930—33.

I 1933 ble Løddesøl ansatt som leder av Det norske myrselskap, en stilling han hadde fram til aldersgrensen 1. august 1966. I samme tidsrom var Løddesøl dessuten redaktør for Meddelelser fra Det norske myrselskap. Han foreleste i jordbunns-lære ved Forvalteravdelingen på Vinterlandbruksskolen i en rekke år.

Allerede ved starten i Det norske myrselskap la Løddesøl grunnlaget for selskapets systematiske myrundersøkelser, såvel for myrinventeringene som tar sikte på å skaffe oversikt over landets myr og torvforekomster og for

detaljundersøkelser for planlegging av dyrking eller annen utnyttelse. Det er de samme retningslinjer som fremdeles benyttes ved slike undersøkelser i vårt land.

På denne måte har direktør Løddesøl dannet skole når det gjelder prinsippene for undersøkelse og vurdering av myr og torvforekomster. Disse prinsippene er utførlig beskrevet i publikasjoner fra hans hånd.

En annen stor oppgave som Løddesøl tok fatt på i slutten av 30-årene, var jordvernspørsmålene. Det gjaldt i første rekke vern mot skadelig avtorving av myr på fjellgrunn ved torvsticking til brensel eller ved lyngbrenning for bedring av beitemarkene, noe som den gang var relativt vanlig i forskjellige kyststrøk. Landbruksdepartementet oppnevnte den 25. juni 1936 en Jordvernkomité med Løddesøl som den naturlige formannen for komitéen.

For Jordvernkomitéens arbeid ble det satt i gang omfattende undersøkel-

ser i Norges kyststrøk for å påvise de skader som allerede var påført jordressursene i vårt land. Det ble lagt fram i alt ti meldinger og et forslag til lov om vern mot jordødelegging som ble vedtatt av Stortinget i 1949.

Dette arbeid resulterte ikke bare i en lov med bestemmelse mot jordødelegging. Det ble også etablert en tilskottsordning for bygging av torvveier m.v. for å ta i bruk torvtak som kunne nyttes uten skade for senere planteproduksjon på myra.

Jordvernarbeidet på det nasjonale plan førte Løddesøl etter hvert over til jordvernsspørsmålene i internasjonal sammenheng. Løddesøl ble således i 1948 medlem av FAO-komiteén for rasjonell utnyttelse av — og vern om — Europas jord- og vannressurser. Han ble også medlem av en ekspertgruppe under OECD som hadde til oppgave å utrede spørsmålet om bruk av torv til gjødselproduksjon.

Løddesøl skapte seg raskt en internasjonal posisjon ved sine fagkunnskaper og arbeidsevne. Hans faglige ry medførte oppnevning til flere internasjonale oppdrag.

Her skal vi først nevne ekspertoppdrag i Newfoundland i 1955 etter anmodning fra provinsregjeringen i den canadiske provinsen. Oppgaven var å gi en vurdering med forslag til utnyttelse av de store myrarealene som finnes i provinsen. Løddesøls medvirkning førte til en utstrakt myrkultivering som forandret strukturen i jordbruket i denne delen av landet.

I 1965 hadde Løddesøl et større ekspertoppdrag for OECD i Tyrkia. Her gjaldt det å fremlegge forslag og retningslinjer for utnyttelse for 6—7 større myr- og marskområder. Denne oppgaven omfattet også undersøkelser og forslag til vannreguleringstiltak både av hensyn til myrarealenes drenering og vannforsyningen i landets fjellområder.

Av andre oppgaver på det nasjonale og det internasjonale plan vil vi nevne følgende: Nestformann i Bureisingskomiteén av 1936, medlem av Utmarkskomiteén av 1939, medlem av Ved og torvkomiteén av 1945, nestformann i Nasjonalhjelpens gjenreisingsutvalg for Finnmark og Nord-Troms, formann i seksjonen for kulturteknikk i Nordiske Jordbruksforskeres Forening, formann i seksjonen for jorddyrking og bureising ved Landbruksutstillingen i 1959, medlem av geologisk utvalg under Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd, sakkyndig medlem av komitéer for bedømmelse av flere doktorgrader og ansettelse i vitenskapelige stillinger ved Landbrukshøgskolen i Norge og Sverige, jordbruks- og myrsakkyndig ved vassdragskjønn, medlem av arbeidsutvalget for internasjonale torvkongresser, som ble holdt i Dublin i 1954 og i Leningrad i 1963, formann i rådet for norske jordbruksklubber, medlem av foreningen Nordens råd, viseordfører i Bygg Ditt Lands råd.

Etter oppnådd aldersgrense i 1966 stilte Løddesøl seg fortsatt til tjeneste. Han var således en rekke år leder av den norske nasjonale komité av International Peat Society, som ble stiftet i 1967, og norsk representant til dette selskap i mange år. Han var en av initiativtakerne til det internasjonale samarbeidet innen IPS for å fremme kunnskapene om myr og torv, såvel i vårt land som i andre land vi samarbeider med. I det internasjonale myr- og torvselskap (IPS) ble Løddesøl oppnevnt som visepresident og senere ble han dette selskaps første æresmedlem for fortjenester av myr- og torvsaken på det internasjonale plan.

Det vil føre for langt her å regne opp det veld av publikasjoner og skrifter som har kommet fra Løddesøls hånd. Vi må likevel nevne boken «Myrene i næringslivets tjeneste», som ble

gitt ut i 1948. Denne boken inneholder en rikdom av opplysninger om myr- og torvsspørsmål og er således som kilde-skrift flittig i bruk. Boken har i alt 276 litteraturhenvisninger og en lang liste over refererte patentskrifter vedr. myr- og torvproblemer.

Av andre omfattende publikasjoner vil vi nevne Det norske myrselskaps jubileumsmelding for perioden 1952—1972, boken «Myrtyper og Myrplanter» med førstekonservator Johannes Lid som medforfatter og Løddesøls doktoravhandling «Jordreaksjonen og jordbrukets kulturplanter».

Et register som er utarbeidet over fagartikler i Medd. fra Det norske myrselskap, viser at Løddesøl har skrevet over 150 fagartikler i dette tidsskriftet. Hertil kommer fagartikler i andre tidsskrifter og aviser. Et stort antall av disse fagartiklene er utgitt som særtrykk og brukes fremdeles ved opplysningsvirksomheten vedr. myr og torv.

Aasulv Løddesøl har gjort sin samtid og ettertid særdeles store tjenester. Vi som har arbeidet i Det norske myrselskap under ledelse av Løddesøl, har kunnet nyte godt av hans særdeles store kunnskaper og av den inspirasjon han alltid var under arbeid og samarbeid om de forskjellige saker. Løddesøl ble en institusjon i seg selv når det gjaldt fagkunnskap og orientering i de forskjellige spørsmål innen forskning og praktisk utnyttelse av myr og torvforekomster.

Løddesøl hadde likevel tid til å være menneske og vise omsorg for sine medarbeidere. Det gjaldt medarbeidernes ve og vel i det daglige, og deres faglige utvikling fra en mer eller mindre famlende begynnelse til modning i forskjellige fagområder. Mennesker som kom til Myrselskapet med faglige og

andre problemer, ble vel mottatt. Løddesøl hadde tid til å ta seg av de som søkte hans råd. Et motto for Løddesøl var at ingen sak var for liten eller ubetydelig for hans oppmerksomhet.

Løddesøl har gjennom tidene mottatt mange hedersbevisninger. Høyest rager utnevnelsen som

Ridder av 1. kl. i Den Kgl. St. Olav Orden

som han mottok i 1963, for fortjenester av myrsaken og jordvernet.

Vi vil også nevne at Løddesøl allerede i 1928 ble tildelt Hirschfondets prisbelønning. Han var visepresident i Scottish Peat and Land Development Association, korresponderende medlem av flere utenlandske selskaper, æresmedlem av Norske 4H, æresmedlem av Det norske jord- og myrselskap.

For sitt arbeid med gjenreisningen av jordbruket i Finnmark og Nord-Troms etter krigen 1940—45, ble Løddesøl tildelt Petter Dass-medaljen av Nordlendingenes forening.

Som allerede nevnt var Løddesøl det første æresmedlem av International Peat Society og visepresident i dette selskap.

Mange av oss som fremdeles har vår virksomhet i Det norske jord- og myrselskap har vært Løddesøls medarbeidere fra langt tilbake eller med andre ord en stor del av vår aktive tid etter endt utdanning. Det er derfor med takknemlighet vi tenker tilbake på samarbeidet med fagmannen, inspiratøren og medmennesket Aasulv Løddesøl. Vi føler med hans nærmeste i den dype sorg som vi vet at de har ved bortgangen.

Vi lyser fred over Aasulv Løddesøls minne.

Ole Lie.